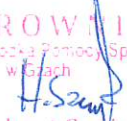

Biuro Rady Gminy
w Gzach
W P Ł Y N Ę Ł O
dnia 11.03.2024.
Nr 396/2024

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ZA 2023 ROK**

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Gzach

mgr Hubert Szociżyk

Spomocznik: Hubert Szociżyk / GOPS

1. Podstawy prawne realizacji zadań

Obowiązująca ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz. 177) wprowadza spójny system opieki nad dzieckiem i rodziną je wychowującą jako odrębny element w ramach polityki rodzinnej. Efektem podejmowanych działań w ramach systemu ma być zapewnienie rodzinie takiej pomocy, która wyeliminuje zagrożenie zabrania dziecka z rodziny. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

2. Zakres realizowanych zadań

Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości. Stosując ustawę należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- Wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną, do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej;
- Powrotu do rodziny;
- Utrzymania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- Stabilnego środowiska wychowawczego;
- Kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- Pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- Ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- Informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- Ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;

- Poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Zapewnienie wsparcia rodzinie w szczególności polega na:

- Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu;
- Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny;
- Podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- Pomocy w integracji rodziny;
- Działaniach na rzecz dobra dziecka w rodzinie;
- Działaniach na rzecz korekty zachowań rodziców;
- Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- Dążeniu do reintegracji rodziny;
- Działaniach na rzecz zachowania rodzin;
- Dialogu motywującym.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli wynika z niej konieczność przydzielenia asystenta rodziny wnioskuje wówczas do kierownika ośrodka pomocy społecznej o jego przydzielenie. Asystent rodziny zostaje również przydzielany na wniosek sądu.

3. Współpraca z asystentem rodziny w 2023 roku

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gzach w 2023 roku zatrudniony był jeden asystent rodziny, który szczególną opieką otoczył 8 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rozkład rodzin objętych pomocą wg miejscowości:

Lp.	Miejscowość	Liczba Rodzin	Liczba dzieci
1.	Gotardy	1	4
2.	Kozłowo	2	5
3.	Wójtys-Trojany	1	2
4.	Żeromin Drugi	1	2
5.	Skaszewo Włociańskie	1	2
6.	Szyszki Włociańskie	1	5
7.	Żebry Wiatraki	1	6
SUMA		8	26

Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi asystenta rodziny przedstawiają się następująco:

Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi	74 435,46 zł
Finansowane z budżetu gminy	72 435,46 zł
Finansowane z innych źródeł: Dotacja środki finansowe z Funduszu Pracy „Program asystent rodziny na rok 2023”	2000,00 zł

Rodziny objęte pracą asystenta są rodzinami z wieloma problemami. Oprócz niewydolności opiekuńczo - wychowawczej występuje w nich również alkoholizm, narkomania, bezrobocie, trudności ekonomiczne, upośledzenie umysłowe rodzica, złe warunki lokalowe, choroba psychiczna, przemoc psychiczna oraz fizyczna, zła sytuacja materialna, konflikty w rodzinie, niedostosowanie społeczne, absencja w szkole, brak higieny, sprawy około rozwodowe.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej. Koszty poniesione na utrzymanie dwójki dzieci w rodzinie zastępczej w 2023 r. wyniosły 36 653,99zł (plan: 40 000,00 zł, wykonanie: 36 653,99zł). Obowiązek współfinansowania

pobytu dziecka w pieczy zastępczej wprowadza art. 191 stawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

4. Metody pracy asystenta rodziny

Metody pracy asystenta rodziny skoncentrowane są na rozwiązywaniu problemów. Asystent podejmując współpracę z rodziną rozpoznaje poziom jej destrukcji. Opierając się na metodyce podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach oraz dialogu motywującym wspiera rodziny do pozytywnych zmian, do wydobywania i pomnażania ich zasobów, zawsze zgodnie z dobrem rodziny i w zindywidualizowanym tempie realizacji działań. W ujęciu tradycyjnym asystent zaczyna od diagnozy sytuacji rodziny, by przejść potem do planowania działań i ich realizacji. Asystent, jako osoba wspierająca, w czasie spotkań z rodziną motywuje, komplementuje, podnosi poczucie własnej wartości, wspiera, wzmacnia, modeluje, informuje, podejmuje działania wychowawcze, towarzyszy, podnosi umiejętności rozwiązywania problemów, pomaga w odreagowaniu, rozszerza kontakty, a czasami również narzuca wymagania, przydziela zadania, czyli używa całego wachlarza metod, dzięki którym rodzina ma szansę na odbudowę więzi oraz spójność, a dzieci na wychowywanie się w atmosferze akceptacji i rozumienia ich potrzeb. Asystent rodziny dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny. Jednym z działań asystenta jest nawiązywanie współpracy z wszystkimi instytucjami związanymi z daną rodziną (np. pracownik socjalny, kurator, dzielnicowy, koordynator pieczy zastępczej, zespół interdyscyplinarny, rodzina zastępcza, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, służba zdrowia, pracownicy różnych instytucji publicznych typu: PCPR, ZUS, KRUS, itp.) i wytyczenie wspólnego kierunku działania.

Bardzo ważne w pracy asystenta rodziny jest budowanie prawidłowych postaw społecznych i rodzinnych, a tym samym pokazanie klientowi, że ma moc sprawczą i jest w stanie, przy niewielkiej pomocy samodzielnie rozwiązać większość swoich problemów, dlatego też prace z rodziną rozpoczyna się od uregulowania spraw urzędowych. Asystent pomaga w napisaniu pism sądowych, wypełnianiu wniosków urzędowych czy towarzyszy w czasie rozpraw u lekarzy specjalistów.

5. Osiągnięte efekty

Poprzez współpracę z asystentem rodziny osiągnięto pozytywne zmiany w rodzinach. Efektami działań asystenta były między innymi: podjęcie zatrudnienia przez

członków rodziny, pozyskanie orzeczeń o niepełnosprawności, utrzymywanie abstynencji w rodzinach z problemem alkoholowym, pozyskanie różnego rodzaju świadczeń z pomocy społecznej, pozyskanie świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zainicjowanie kontynuacji remontów mieszkania, motywowanie obecności podopiecznych na spotkaniach z terapeutą ds. uzależnień w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gzach, udział w wyjaśnianiu i łagodzeniu nieporozumień rodzinnych, tworzenie środowiska życia które będzie bezpieczne i optymalne dla rozwoju dzieci i osób zależnych, prowadzono trening gospodarowania środkami finansowymi, prowadzono treningi czystości i higieny. Asystent motywował i wskazywał klientom ich role podczas rozmów w urzędach. Motywowano do korzystania z przychodni, ośrodka zdrowia. Udzielano wsparcia w kontaktach podopiecznych z instytucjami oświatowymi tj. ze Specjalistycznym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Pułtusk, ze szkołami podstawowymi na terenie gminy Gzy, pomagano w pokonywaniu trudności związanych z dojazdem i obecnością dzieci w szkołach. Prowadzono pedagogizację rodziców, wsparcie informacyjne, instrumentalne, emocjonalne w sposób bezpośredni w miejscu zamieszkania rodziny oraz zdalny, za pomocą telefonu, komunikatorów internetowych. Nawiązano współpracę z poszczególnymi instytucjami, szczególnie z kuratorami, nauczycielami oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk, dyrektorami szkół podstawowych na terenie gminy oraz wychowawcami, a także pedagogami. Pomagano w przygotowywaniu dokumentacji do różnych instytucji np. Sądu Rejonowego. Udzielano pomocy w załatwianiu spraw urzędowych. Asystent prowadził również działania w rodzinach, w których występuje problem upośledzenia umysłowego. W rodzinach z problemem alkoholowym prowadził profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie wzmocnienia rodziny, jak też działania mające na celu zmotywowanie do leczenia nałogu. Działania prowadzone były w rodzinach, w których występują problemy długotrwałej choroby psychicznej. Wspierano rodzinę w kontynuowaniu leczenia osoby chorej, motywowano do systematycznego zażywania leków zgodnie z zaleceniami lekarza prowadzącego, udzielano wsparcia psychicznego w formie telefonicznej, często w godzinach wieczornych, udzielano również wsparcia emocjonalnego chorej osobie, małżonkowi oraz dzieciom. Pomagano w prawidłowy sposób zajmować się dziećmi i wypełniać prawidłowo funkcje opiekuńczo – wychowawcze. Asystent wspierał dzieci i pomagał przy odrabianiu lekcji, wyrównywaniu zaległości w nauce i przygotowywaniu do sprawdzianów szkolnych. Udzielał wsparcia rodzicom w procesie przenoszenia dzieci do innej szkoły. Wspierano rodziców w korzystaniu z pomocy poradni specjalistycznych tj. poradni psychologicznej dla dzieci, poradni neurologicznej, poradni

psychologicznej dla dorosłych, poradni logopedycznej, poradni dentystycznej. Umożliwiono dziecku z niepełnosprawnością kontynuację edukacji w szkole ogólnodostępnej dziecku ze wskazaniem do edukacji inkluzyjnej. Zachęcano dzieci do aktywnego spędzania wakacji. Przypominano rodzinom o ważnych terminach np. końca orzeczenia o niepełnosprawności dziecka, terminach składania wniosków dotyczących świadczeń, deklaracjach, wizytach w poradni. Przedstawiano rodzicom możliwości podjęcia pracy, przedkładano oferty ze środowiska lokalnego oraz na terenie powiatu. W wyniku działań asystenta dziecko nabrało umiejętności społecznych wśród dzieci.

Praca metodą asystowania ma za zadanie dać wsparcie nie tylko informacyjne i instrumentalne, lecz także oparcie osobowe w trudnych sytuacjach. Ma nieść przekonanie, że w kryzysie, w jakim znalazła się osoba, nie pozostaje sama. Asystent rodziny powinien być kimś, kto pomoże poszukać członkom rodziny zasobów niezbędnych do pokonania trudności, zademonstruje, jak przechodzić przez różnego rodzaju problemy na bieżąco.

6. Potrzeby związane z realizacją zadania

W związku z problemami mieszkańców Gminy Gzy i rodzinami przeżywającymi trudności oraz ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na terenie Gminy Gzy istnieją potrzeby takie jak:

- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci -na terenie Gminy Gzy nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego, o których mowa w art.18 i 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej. W 2023r. na terenie Gminy Gzy nie funkcjonowała żadna świetlica socjoterapeutyczna zapewniająca dostępność usług społecznych w ramach placówki wsparcia dziennego dla dzieci, młodzieży oraz ich rodziców/opiekunów z rodzin wykluczonych społecznie lub też zagrożonych wykluczeniem społecznym tj. placówka o charakterze opiekuńczym i specjalistycznym.
- Występuje potrzeba zatrudnienia psychologa- mediatora na terenie Gminy Gzy z racji przybywających problemów w rodzinie
- Występuje potrzeba profilaktyki z zakresu cyberprzemocy i phonoholizmu wśród dzieci i młodzieży, a także osób dorosłych
- Wprowadzenie jako stałego elementu kolonii profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji asystenta rodziny poprzez udział w

- Rozważenie potrzeb gminy w zakresie objęcia rodzin opieką i wychowaniem poprzez prowadzenie przez gminę placówki wsparcia dziennego, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy Poszukiwanie rodzin na tzw. rodziny wspierające które podejmą się zadania wspierania rodzin przeżywających trudności a także pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Sporządziła: Aleksandra Świdarska/GOPS

*Przejęła odpowiedzialność
za prowadzenie.*

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO
JACEK NIEŚCIOR-SPÓŁKA KOMANDYTOWA

2016
Monika Pająk
prawnik